

Metams 8 r., pusmečiui 4 r.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 20
kap., 1 mėnesiui 70 k.

VŽSIENIŲ
Metams 11 r., 9 mėnesiams
8 r. 40 k., 3 mėnesiams
(pusmečiui) 5 r. 75 k., 3
mėnesiams 2 r. 90 k., 1
mėnesiui 1 rub.

SKELBIMAI:
Prieš 15 k. (4 skiltys prie
teksto) 90 k., po teksto 40 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
15 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 15 k.

REDAKCIJOS
ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saparų g. le.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dieną
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai III.

Petrapilis, 1917 m. kovo 23 d.

№ 21 (150).

Jau išspauzdinta ir parduodama

Putino graži istorijos poema

„Kunigaikštis Žvainys“

ir

„Raudoni Žiedai“

eilės, vienoje gražioje knygoje.

„Lietuvių Balso“ leidinys № 2.

Kaina 70 kap.

Komisijonieriams duodamas didelis
procentas.

„Lietuvių Balso“ atskirais numeriais.

„Lietuvių Balso“ leidinių: 1) PUTINO
poemos „Kunigaikštis Žvainys“ ir
„Raudoni Žiedai“ eilių vienoje knygo-
je ir 2) „Motinos Beieškančios“ E. de
ANICIO apysakos, taip pat lietuvių ka-
lendorių ir kitų knygelių ir laikraščių
visuomet galima gauti pas Izid. Urbietį—
Vezenbergskaia № 18, b. 31.

Bobruisko Skyriaus

mezgykloje parduoda

visokios rūšies žekes ir pantiakas. Kai-
nos prieinamos. Priima užsakymus.
Darbą atlieka sąžiningai ir greitai. Gor.
Бобруйскъ, Николаевская № 11.

Petrapilis, kovo 23 d.

Tautos Taryba.

Jau asame rašę (žūr. „L. B.“ № 14),
kad maskviečių lietuvių iniciatyva įvy-
ko lietuvių pasikalbėjimas, kuriame da-
lyvavo įvairių srovių atstovų po 10
žm. ir dar 10 nuo vad. palaidųjų ir
10 svečių. Tai buvo vasario 11 d. Pe-
trapylyje. Tai buvo dar tuo metu, kada
viešpatavo senoji tvarka, kada buvo
slopinamas kiekvienas savistovus visu-
menės žingsnis. Tai rodo, kaip jau ta-
da lietuvių politikos organizacijos rei-
kalas buvo pribrendęs. Tas vasario
11 d. lietuvių pasikalbėjimas kai kurių
vadinamas mažuoju lietuvių seimu.
Tada visų vienu balsu buvo pripažinta
ir nutarta, jog reikalinga sudaryti Tautos
Tarybą srovių lygybės pamatais,
vadinasi kad. T. T.-je būtų po lygų
atstovų skaičių nuo kiekvienos srovės.

Tai davė akstiną visoms srovėms
tampriau susiorganizuoti, susidėti į tik-
ras partijas su tam tikromis programo-
mis ir savais centru komitetais.

Seniau dar prieš karą ir karo pra-
džioje lietuviuose buvo žinomos aiškiau
pasizymėjusios keturios srovės: soc.
demokratai, Lietuvos demokratai, tau-
tininkai ir krikščionys demokratai.
Lietuvos demokratai dar prieš karą
ėmė vadintis liaudininkais, priėmė so-
cijalistų programą ir pagaliaus pasi-
darė partija aiškiu socialistų liaudinin-
kų vardu ir progama. Kada ėmė ypač
politikos lietuvių gyvenimas tvarkytis
ir organizuoties partijų pamatais, jau
šiomet pačioje metų pradžioje nuo vi-
durio srovės atsilo nauja srovė ir su-
sudarė partiją, kurios politikos ir soci-
jalinė programa bemažko niekuo nesi-
skiria nuo likusiųjų vidurio srovės žmo-
nų; tikslai žymiai juos skiria pažiūra

į religijos dalykus, daugiausia tie prin-
cipai, iš kurių išeinama tais klausimais.
Ta naujoji partija dabar žinoma Demo-
kratinės Tautos Laisvės Santaros var-
du. Jos organas—naujai pasirodžiu-
sioji „Santara“. Likusieji vidurio srovės
žmonės, seniau vadinamieji tautininkai,
taip pat susiorganizavo į Tautos Pa-
žangos partiją. To krypsnio žmonės,
kurie ir politikos partijos programa
remia religiją, taip pat suskilo į dvi
partijas: Krikščionių Demokratai partiją
ir Lietuvių Katalikų Tautos Sąjungą.
Tokių būdu dabar veikia šešios partijos.

Dar vasario 11 d. susirinkime kilo
klausimas, ką laikyti partija, tokių žy-
mių ieškoti partijoje ir kas tas žymes
turės perkrauti ir arba pripažinti arba
nepripažinti partijos ir jos atstovybės
tautos organizacijose. Tuo klausimu
buvo priimta tokia rezoliucija: „1) vienin-
telė objektyvi kiekvienos partijos bu-
vimo žymė yra jos pamatiniai prin-
cipai, politikos programa ir vedamas
organas (partijos centro komitetas); 2)
sudarant partijų pamatais politikos ar
kitokių lietuvių tautos organus privalo
būti savo tarpe legitimacijos momentas,
kur visos partijos, suėjusios į steigia-
mąjį, kurio nors sudaromų lietuvių tau-
tos organų susirinkimą, pasiekia minė-
tasias savo buvimo objektyvias žymias“
(balsuojant šią rezoliuciją krikšč. de-
mokratai susilaikė, katalikų sąjunga
dar nebuvo pripažinta teisė balsuoti
o senųjų tautininkų srovė visai nebuvo
nė kviesta į susirinkimą).

Tokių tai būdu ir tokiais pamatais
sudarė Tautos Tarybą. Joje dalyvau-
ja nuo visų šešių dabar esančių par-
tijų po tris žmones.

Pirmieji Tautos Tarybos darbai.

Kol buvo senoji tvarka, Tautos Ta-
ryba viešai savo darbais negalėjo ro-
dyties. Dabar, kada Rusijoje stojo lais-
vės metas, kada sutruko pančiai, kurie
varžė ir atskirus žmones ir tautas,
Tautos Tarybą atsidarė plati dirva
darbui—tvarkyti ir vesti lietuvių ir
Lietuvos politikos gyvenimą.

Kovo 13 d. buvo pirmasis steigia-
masis Tautos Tarybos posėdis. Čia de-
damė tuos nutarimus, kuriuos ji pri-
ėmė. Be paaiškinimų jie parodys, kaip
ir kokią darbą pasiėmė Lietuvių Tautos
Taryba. Tie nutarimai tokie:

I. Pripažįstame pirmąjį Lietuvių
Tautos Tarybos posėdį 1917 m. kovo
13 d. steigiamuoju ir Liet. Taut. Ta-
rybą darbą pradėjusia.

II. Renkame komisiją, kuriai pave-
dame ne vėliau, kaip lig kovo 25 d.,
remiantis vasar. 11 d. susirinkimo nu-
tarimu, patikrinti dalyvaujančių L. Tau-
tos Taryboje partijų objektyvias žymes
— pagrindinius principus, programas
ir vedamuosius organus—ir savo
nuomonę tuo klausimu L. T. Tarybai
pranešti.

III. L. Tautos Tarybą veda šešių
žmonių prezidiumas, kuris skirstosi
tarp savęs narių pareigas: pirmininkau-
jančio, dviejų pirmininkaujančio pava-
duotojų, dviejų sekretoriaujančių, ir
vieno išdininkaujančio.

IV. Išrinktasis L. Tautos Tarybos
prezidiumas taip pasiskirstė tarp savęs
pareigas: pirmininkaujančio prezidiju-
mo nariu St. Silingas, jo pavaduoto-
jais Vac. Bielskis ir kun. Kaz. Rek-
laitis; sekretoriaujančiais Liud. Noreika
ir Ant. Tumėnas; išdininkaujančiu
Gab. Liutkevičius.

V. L. Tautos Taryba nutarė pa-
kviešti į Lietuvių Tautos Tarybą ke-
turis lietuvių visuomenės V. Damos
atstovus: M. Januškevičių, M. Yčą,
P. Keinį ir kun. J. Laukaitį.

VI. Tautos Taryba pripažindama:

1. kad Lietuva yra atskira etnogra-
finė, kultūrinė, ekonominė bei politi-
kinė vienata;

2. kad lietuvių tauta ir skaičiaus,
ir kultūros, ir ekonomijos žvilgsniais yra
pamatinis Lietuvos gyventojų gaivalas;

3. kad, Lietuvos gyvenimą tvarkant
visos Lietuvoje gyvenančios tautos
naudotusi lygiomis teisėmis ir kad vi-
soms joms būtų garantuotas laisvas
plėtojimasis ir Lietuvos valdyme daly-
vavimas;

4. kad Lietuva turi būti išskirta į
atskirą administravimo vienatę;

5. kad Lietuva privalo turėti iš sa-
vo gyventojų tarpo savąją valdžią sa-
vajam kraštui tvarkyti;

6. kad Lietuvos valdymo pagrindu
turi būti padėtos piliečio laisvės garan-
tijos: visų piliečių lygybė prieš įstaty-
mus, tautų, tikybų, sąžinės ir politikos
pažiūrų laisvė; žodžio, spaudos, draugi-
jų, sąjungų, susirinkimų laisvė; asmens,
buto ir korespondencijos neliečiamybė;
bausmės skyrimas tik teismo keliu;—

nutarė:

1. sudaryti Laikiną Lietuvos Valdo-
mąjį Komitetą iš dvylikos žmonių lie-
tuvių visuomenės darbininkų, Liet. Tau-
tos Tarybos renkamų;

2. pasiūlyti kitų tautų Lietuvos gy-
ventojams gudams, lenkams, rusams
žydams—deleguoti į Laikinąjį Lietu-
vos Valdomąjį Komitetą savo atstovų:
gudams šešis, žydams tris, lenkams du
ir rusams vieną;

3. pranešti Laikinajai Rusijos Vy-
riausybei, o lygiai Darbininkų ir Ka-
reivių atstovų Tarybai laikinojo Lie-
tuvos valdomojo Komiteto sudarymo
faktą ir jo pasiryžimą paimti Lietuvos
valdymą bei Lietuvos steigiamojo su-
sirinkimo ruošimą savo žiniai.

4. Laikinajam Lietuvos Valdomajam
Komitetui tuojau pradėti darbą ir va-
ryti jį, neatsižiuirint į tai, jei kuri no-
rint arba kurios norint pažymėtųjų Lie-
tuvos gyventojų tautų netikrų savo at-
stovų į Laikinąjį Lietuvos Valdomąjį
Komitetą deleguoti.

VII. Lietuvių Tautos Taryba nutarė:

1. Laikinajam Lietuvos Valdoma-
jam Komitetui paimti savo žiniai visas
evakuotas, laikinai sustabdytas ir nau-
jai įsteigtas Kauno, Vilniaus ir Suval-
kų gubernijų teismo, administracijos,
kultūros, ūkio, pramonės ir labdaryų
įstaigas, po Rusiją išblaškytas;

2. Laikinajam Lietuvos Valdomajam
Komitetui paimti savo žiniai tų Vilniaus
ir Kauno gubernijų vietų, kurios nėra
vokiečių užimtos, reorganizavimą ir
administravimą, Laikinosios Rusijos
Vyriausybės programa remiantis;

3. Laikinajam Lietuvos Valdomajam
Komitetui paimti savo žiniai ruošti:
a) Lietuvos tremtinių pabėgėlių ir tėvi-
škes grąžinimą, b) Lietuvos ūkio bei
pramonės atgaivinimą, c) Lietuvos tro-
besių atstatymą, d) Lietuvos karo nuo-
stolių atlyginimą;

4. Laik. Liet. Valdomajam Komite-
tui paimti savo žiniai Lietuvos Stei-
giamojo Susirinkimo ruošimą, visuotinio
be lyties skirtumo, lygaus, tiesaus ir
slapto balsavimo pamatais, kuris nu-
statytų Lietuvos vidaus tvarką, o ly-
giai Lietuvos santykius su kaimynėmis
tautomis.

Liet. Tautos Tarybos antras posėdis.

1917 m. kovo 14 d.

Antrajame posėdyje L. Tautos Ta-
ryba svarstė Lietuvos Valdomąjį Ko-
miteto rinkimų klausimą. Buvo nutar-
ta, kad į Komitetą būtų renkama par-
tijų pamatais, taip pat kaip yra suda-
ryta pati Tautos Taryba, nuo kiekvie-
nos partijos po du žmogų. Val. Du-
mos atstovai kaip tokie neįeina į Vald.

Komitetą. Jie gali būti tik partijų ren-
kami. Taip nusistatius, į Laikinąjį Lie-
tuvos Valdomąjį Komitetą L. Tautos
Taryba laikinai parinko šiuos žmones:

1) Andrių Dubinskį, 2) Dūm. atst.
Mikalojų Januškevičių, 3) Dūm. atst.
Martyną Yčą, 4) Dūm. atst. kun. Juo-
žą Laukaitį, 5) adv. P. Leoną, 6) adv.
pad. Gabrį Liutkevičių, 7) teisininką
Bol. Pečkauskį, 8) adv. pad. Vl. Po-
želą, 9) teisin. Rapolą Skirpį, 10) adv.
Mykolą Slezevičių, 11) kun. Juozą Tu-
mą, 12) adv. Tumėną.

Be to, tame pačiame posėdyje L.
Tautos Taryba nutarė: susaukti platų
petrapiliečių politikos susirinkimą, ku-
riam programa siūloma: a) L. Tautos
Tarybos darbai, b) Laikinojo Liet. Val-
domojo Komiteto darbai, c) Lietuvos
politikos ateitis (pageidavimai);

2) susaukti visų po visą Rusiją iš-
blaškytų lietuvių atstovų seimą. Tas
seimo klausimas nutartas tik principu
kaip būtina reikalingas, bet kada ir
kaip susaukti, nenutarta. Tam reikalin-
ga gerai pasiruošti ir sustatyti gerai
išgildyta programa. Tū tuo tarpu ir
nutarta padaryti.

—0—

Liet. Delegacija pas Laikinąją Rusijos vyriausybę ir Darbininkų ir Kareivių Atstovų Taryboje.

Liet. Tautos Tarybos nutarimus
(kovo 13 ir 14 dieną) tam tikra dele-
gacija turėjo įteikti ir Laikinajai Ru-
sijos Vyriausybei ir Darbininkų ir Ka-
reivių Atstovų Tarybai.

Kovo 18 d. Liet. Tautos Tarybos
delegacija iš trijų žmonių—M. Yčas,
M. Januškevičius ir V. Bielskis—įtei-
kė raštu visus VII kovo 13 d. L. T.
Tarybos nutarimus laikinosios mini-
sterių tarybos pirmininkui kunigaik.
Lvovui.

Įteikiant buvo dar žodžių pažymėta,
jog, nors Lietuvos ateities klausimas
karo aplinkybėmis yra tapęs tarptau-
tiniu, lietuviai tikisi, kad Laisvos Ru-
sijos Laikinoji Vyriausybė pritaris lietu-
vių reikalavimams, pripažins Lietuvai
teisę pačiai spręsti savo likimą ir pa-
rems jį. Ministerių pirmininkas labai
palankiai priėmė T. Tarybos nutari-
mus ir prašė tuojau nurodyti kandi-
datus Kauno, Vilniaus ir Suvalkų gu-
bernatoriais.

Galima pridurti viena smulkmena.
Lvovas paklausė, ar L. Tautos Taryba
tik dabar po revoliucijos tesudarė, ar
jau pirmiau. Jam buvo pasakyta, kad
tuo dalyku jau ir pirmiau buvo rūpi-
namasi, kad buvo norima legaliu keliu
išgauti vyriausybės patvirtinimą pa-
našiai organizacijai. „Bet jūsų reika-
lavimą, tur būti, Protopopovas at-
metė“. — „Taip“, buvo atsakyta. „Da-
bar jūsų reikalavimai, tur būti, kitoki,
negu tada buvo“. — „Kitoki, platesni“,
buvo paaiškinta.

Kovo 19 d. T. Tarybos delegacija
— M. Januškevičius, V. Bielskis ir L.
Noreika—tuos pačius Liet. Tautos
Tarybos nutarimus įteikė Darbininkų
ir Kareivių Atstovų Tarybai. Buvo no-
rima atlikti tai tą patį kovo 18 dieną,
bet dėl įvairių kliūčių to negalima bu-
vo padaryti.

Įteikiant nutarimus, M. Januškevi-
čius taip pat žodžiu tarė pasveikinimą
demokratinėi Rusijai ir pažymėjo jog,
nors Lietuvos klausimas dabar yra
tarptautiniu tapęs, Rusijos demokratijos
žodis daug svers. Steklovas, atsakyda-
mas į tai, pažymėjo, jog Darb. ir Kar.
atst. Taryba jau bendrai yra nutarusi
ir pripažinusi visoms tautoms tautos ir
politikos apsisprendimo teisę. Vyriau-
sybė to į savo programą nesutikusi
įdėti; Rusija tada, galinti suskilti į ko-

kią 20 respublikų. Darb. ir Kar. Ast. Taryba delto neatsitraukė nuo priimtojo nutarimo ir pažada visu savo autoritetu paremti tuos teisingus tautų, ir lietuvių, apsisprendimo reikalavimus. Tai jau jį padarė su lenkais, padarys ir su lietuviais.

Šalia T. Tarybos nutarimų Steklovas prašė dar parašyti apie Lietuvą ir lietuvių straipsnį, kuriame tie nutarimai būtų pamatuoti.

Iš Lietuvos.

(Žiūr. „L. B.“ № 19)

Tos valdybos priesakyje stovi Polizeiratas. Tiesioginė pačios milicijos vyresnybė: milicijos komendantas ir milicijos inspektorius. Pirmuoju milicijos komendantu buvo Vilniaus spauštuvninkas Zavadzakis, jam atsisakius komendantu paskirtas. O Venclovavičius, Kauno gub. dvarininkas. Milicijos gi inspektorium paskirtas L. Gira. Milicijos nuvadų Vilniuje iš viso 9, seniau palicijos nuvadų buvo 8. Be to, miestas pedalytas į tris vokiečių civilės palicijos revirus; kiekvienas reviras apima 3 milicijos nuvadas. Be civilės vokiečių valdžios, Vilniuje yra dar karo policmeisteris, kurio biuras yra drauge su Ciesoriškąja vokiečių gubernijos valyba, vadinamuose komendaturus rūmuose. Jo žinioje yra vadinamoji karo palicija (Militär-Polizei), kuri turi Vilniuje tiek pat savo skyrių (Wacheo, kiek yra milicijos nuvadų.

Senoji valstybės siena tebėra kaip buvus ir per ją be tam tikro leidimo eiti ar ką nors gabenti draudžiama. Nemunas paskelbta esąs uždarytas ir per jį kelties kurion nors pusėn be tam tikro leidimo taip pat negalima.

1916 m. pavasarį Kaune įsteigta Vyriausiojo Rytų Vado valdomajam plotui Prekybos ir Pramonės Rytų Banka arba skolinamoji kasa Rytams, vokiškai „Ostbank für Handel und Gewerbe, Darlehenskasse Ost“. Jos veikimo plotas: buvusios Kauno, Vilniaus, Suvalkų, Gardino ir Kuršo gubernijos.

Tą banką įsteigė tokia pat Poznanės Banka. Ta tai Poznanės banka 1916 m. balandžio 17 d. išleido apyvartai Rytų Vado valdžios plotui tam tikrus popie-

rinus pinigus rusų rubliaus kursu: 100 rub., 25 rub., 10 rub., 3 rub., 1 rub., ir 50 kap. Tų pinigų vienoje pusėje padėti parašai vokiečių kalba, antroje gi — vietos kalbomis šitokia tvarka: lietuvių, lenkų ir latvių kalbomis. Tie pinigai paleisti žmonėms 1916 m. rugsėjo 1 d. Rugsėjo 30 d. tais pačiais metais tų pinigų, vokiškai vadinamų „Darlehenskassenscheine“, buvo apyvartoje jau ligi 20.000.330 rub.

Kauno gi Ostbankas, norėdamas užkūsti smulkiųjų pinigų trukumo spragą, 1916 m. rudėnį paleido dar galežinių rusų kurso pinigų po 1, 2 ir 3 kap., kurių vienoje pusėje padėtas vokiškas parašas „Gebiet der Oberbefehlshabers Ost“, antroje kryžiuje pažymėta pinigų vertybė. Tie pinigai privalo būti imami lygiai kaip ir rusų pinigai ar vokiečių markės. Čia pažymėti reikia, jog markių kursas Rytų Vado valdžios plote yra jau kelius sykius keitėsis. 1915 m. gegužės 21 d. užimtoje Rytų srityje įvestas naujasis arba popiežiaus Gragalio Didžiojo kalendorius.

Visi vyriausybės įsakymai, kaip jau minėjau, skelbiami yra ne tik vokiečių, bet ir vietos kalbomis. Svarbesnieji, arba platesnių paaiškinimų reikalingi, įsakymai spauzdinami dar tam tikrame laikraštyje. Tasai laikraštis leidžiamas trimis kalbomis — vokiečių, lenkų ir lietuvių — eina iš Vilniaus vardu „Paliepimų Lapas Ciesoriškajai gubernijos valdybai ir Vokiečių valdybai Vilniuje“. Vokiškai Verordnungsblatt für das Kaiserliche Gouvernement und die Deutsche Verwaltung Wilna. Leidžia jį Ciesoriškoji Vilniaus gubernijos valdyba. Eina ne paskirtomis dienomis, bet reikalui esant.

Įsakymas apie gabenimą prekių į Lietuvą.

Ką tik išleistas vokiečių vyriausybės viršininko įsakymas: „Uždrausta gabenti visokios prekės per sieną į vokiečių valdomą Lietuvą, kur jos sienos ne bendros su Vokios sienomis. Prekės gabenti galima tik turint ypatingą tam leidimą. Tokį leidimą duoda tos apskrities viršininkas, į kurio apskritį gabena. Nusizengusius šiam įsakymui baus pinigų bausme iki 3000 markių. Negalintiems išsimokėti, nuo 3 iki 10 markių skaitant dieną kalėjimu.

Vadinasi, į Lietuvą prekių iš Vokios tegalima gabenti tiksliai per Vokios sieną. Gabenti prekių iš kitų vo-

kiečių valdomų sričių, kaip antai: Vilniaus, Suvalkų, Gardino, Bielostoko ir Kuršo, yra uždrausta, jei tiksliai neturima tam tikro leidimo iš apskrities viršininko.

Jonas Aukštuolis.

P. S. Žinios paimtos iš „Musų kalendoriaus“, „Dabarties“, „Paliepimų lapo“, „Kownoer Zeitung“ ir „Der Osten“.

Lietuvos nepriklausomybė.

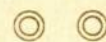
„Kurjer Lwowski“ gavęs iš Vilniaus žinią, kad pas Vokios kancelerį Betman-Holvegą atsilankiusį lietuvių ir gudų deputacija: Kairys, Saulys, Smetona ir Luckevičius. Kanceleris išdėstęs deputacijai Vokios sumanymą sudaryti Lietuvos valstybę, kuri susidėsianti iš Vilniaus, Kauno, Suvalkų ir Kuršo gub. Valstybė turėtų būti stipriai surišta su Vokia.

Rusų „Rieč'ės“ 64 № del to randa-me šitokią žinią:

„Petrapilyje gauta žinia, kad Vokia paskelbusi Lietuvos karaliją.

Itakioji lietuvių visuomenė priėmė šią žinią šaltai. Netrukus Petrapilyje šaukiama lietuvių konferencija, kurioje lietuvių tautos atstovai praneš, jog Lietuva turi visas apsisprendimo teises ir turi pati nusispręsti visus politikos klausimus, liečiančius jos šio ar tokį sutvarkymą.

Del pasklidusios žinios „Večernieje Vremia“ Miliukovo lūpomis sako, kad vokiečių paskelbtą Lietuvos valstybę esanti provokacija ir meškerė lietuviams. Lietuvių, kaip ir lenkų, šita meškerė nepakabinsianti, nes lietuviai norimą nepriklausomybę tegalį tik iš laisvosios Rusijos gauti.

Naujosios tvarkos pasveikinimai.

Petrapilio ir jo apylinkių lietuvių mokytojai, susirinkę kovo 12 d. apsvartę lietuvių mokyklos ir mokytojų reikalų šiuo dideliu atsitikimu metu,

nutarė pasveikinti laikinąją Rusijos vyriausybę ir Darb. ir Kareiv. Atstovų Tarybą ir kovo 14 d. pasiuntė susirinkimo vardu tam tikri dvi toki telegrami:

1) Gerbiamejam Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybos Pirmininkui.

Petrapilio ir jo apylinkės lietuvių mokytojai, susirinkę kovo mėn. 12 d. posėdžio, vienu balsu nutarė pasveikinti Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybą — šiuos tikruosius amžių amžiais skaudžiamųjų Rusijos tautų gynėjus ir visą viltį turi, kad Taryba tikrai įvykins lietuvių troškimą — pačiai Lietuvai spręsti savo politikos dalykus. *Lietuvių Mokytojų Grupė.*

2) Gerbiamejam Ministerių Tarybos Pirmininkui.

Petrapilio ir jo apylinkės lietuvių mokytojai, susirinkę kovo mėn. 12 d. posėdžio, vienu balsu nutarė pasveikinti Laikinąją Vyriausybę, kuriai teko sunkiausias uždavinys tautos valią išvesti ją į teisės kelią, ir visą viltį turi, kad Laikinoji Vyriausybė ir lietuviams pripažins teises patiems spręsti politikos dalykuose.

L. M. Grupė.

Žmonių švietimo reikalais.

Jau treči metai gyvename svetimoje šalyje tarp svetimų žmonių. Kadangi žinome, kad ateis kada nors toks laikas, kada reikės grįžti Lietuvon, kur, be abejo, laukia mūsų daug svarbių darbų ir darbėlių, tai dabar ne pro šalį būtų pažūrėjus, ar mes rušiamės tiems didelės svarbos darbams ar ne. Šituo atžvilgiu aš pasakyčiau, jog mes budami svetimoje šalyje mažą dirbame tam, kad stipriau suorganizuotume žmones kovai su tamsybe. Eidami trečius metus svetimoje šalyje ir rūpindamiesi visa kuo, mūsų veikėjai arba pabėgėlių globėjai pamiršo vieną svarbiausiųjų reikalų, būtent — žmonių švietimą. Kultūringose šalyse labiausia rūpinamasi žmonių švietimu, nes ten žino, kad apsišvietęs žmogus patsai mokės apsiginti nuo vargo ir susitvarkyti savo gyvenimą taip, kaip būtų ir pačiam malonu ir kitam gražu pažūrėti. Pas mus gi, matyti, nenori žinoti,

A. Vaičiūnas.

Sveika, Laisvužė!

I.

Vai kas man vaidenas?.. koksai nujau-
[timas...]

Lyg koks neramumas, lyg atsiminimas:
Laikai Muravjovo... kazokai... nagaikos...
Draugai areštuoti, laisvužei prašnekus...

Vienuolika metų taip greitai praėjo!
Galopi sulaukė, ko vargšai kentėjo:
Jau galas despotams, gana mus kan-
[kinti —]
Sulaukėme laisvės mes rytmetį šventą!!

Prašvito gamta saloje Sachalino,
Nuliūdo prakeikti despotai, nes žino, —
Šalin mūsų pančiai! Nelaimių draugu-
[žiai!]

Jau būsim laisvi mes rytojaus dienužė.

Už ištartą žodį, kad laisvę minėjau,
Vienuolika metų čionai iškentėjau!
Suardė sveikatą, nevieną pakirto,
Kaip žolę pjovėjas. Bet žmonės išgir-
[do...]

Vienybėn! vienybėn prieš savo skriau-
[dėjus!]
Į kovą, kas gyvas, — nutremt prispau-
[dėjus!]

Sudie jau, Sibiro tyrai n'apmatyti,
Krauju mus pasiriuve! Šimtai nukan-
[kintų]

Nuklojo čia kaulais visus tavo tyrus!
Nevieno kankinio ranka nors sustyrus,
Grūmojo: sugrius neteisingas sprendi-
[mas!...]
Kaip džiaugias krūtinė — štai laisvės
[gimimas!]

Parėjęs iš Sibiro taigų tamsiųjų
Stropiai ieškau savo žmonių artimųjų.
O vėjas į langą tyliai sušnibždėjo:
Visi jie, už laisvę, gyvybę padėjo!..

—:O:—

II.

Išalkusi minia
Didžiai nusiminus:
Laisvužės ji trokšta senai.
Štai pulkas tremtinių
Rūba išieginu
Į pokilį eina skubiai.

Jau šviečiasi rytas,
Žiurėk — apkabintas
Jis laisvės meilingais sparnais!..
Visi — sursum corda
Į vieną akordą —
Užmiršo, kas buvo tenais...

Į laisvę, į šviesą
Žiurėkime: tiesą
Jau mums pranašauja dangus.
Ant praeities kapų,
Kur užkasti visų
Vargeliai ir ašaros mūsų,

Statysime kitą
Jau naują žibintą...
Apšvies ir sušildys vargšus...
Kas ką išgyvenę,
Jauni ir pasenę,
Pasakė: kaip buvo — nebus!

—:O:—

III.

Viskas maišos: kudiakystė, žandarų
sauvalė, areštai, geležiniai pančiai!..
teismo rūmai, teisėjų veidai, tokie bai-
sy, lyg žvėrų...

Tamsų vidunaktį sumušė nagaiko-
mis, vos gyvą velką į kalėjimą, o iš-
ten — į Sibirą...

Ir prirakina, kai žvėrį, prie karo
(vežimėlio)...

Už ką!
Už laisvę kitų!..

Norėjo, kad liaudžiai laisvę praši-
stų...

Nupirko laisvę savuoju krauju...
Ir keletas pažįstamų, vyresniųjų,
tapo aukomis!..

O kas nežino, ar gyvi dar jie yra?..
Bet šiandien jau jis yra laisvas: nuo
rankų pančius nuėmė ir apskelbė lai-
svą tą, kuris netikėjo jau sau laisvę
bepatekėsiant.

Pavasaris švinta!..
Visai valstybei džiaugiantis, Lietuva
irgi džiaugiasi, nes kaip buvo, daugiau
taip nebebus.

Parkeliaus iš tolimo šalčio Sibiro
ir mūsų tautos apaštalai, laisvės pra-
našai!

Ižengs į Laisvos Lietuvos Angą!
Nes:

Puslėtos darbininko rankos išau-
klėjo slaptai Laisvės kūdikį!..
Jisai paaugo, sustiprėjo ir apleido
tamsią ir siaurą tėvų trobėlę...

Atnešė džiaugsmą visai žmonijai —
valstybei!..

Numėtė visados pančius nuo Laisvės
ieškotojo rankų!..

Gana klojus savo kaulais ir laisčius
savo krauju plačiuosius Sibiro tyrus!..

Sulauksi, motin, karžygį, kurį išlei-
dai lydėdama iš tolo ašarotomis aki-
mis.

Priglausi prie savo širdies tą, kurį
išauklėjai, kad atsiduotų kitų gerovei.

O jisai, išgėręs kartaus gyvenimo
taurę, šipsosis —

Sveika, Laisvužė, sveika,

Sveika, senai laukiama mūsų vie-
šnele,

Sveika... sveika!..

Odesa, 3-III-17 m.

P. Vaičiūnas.

Širdis tavo visad mums švies!

(Skiriu Lietuvos gaivintojui,
gerb. Petrui Leonui).

Skaisčiausiu žvaigždėlė mėlynė
Užniaukė juodi debesiai,
Bet vis auksarūbės krūtinė
Liepsnoja gražybė šviesiai...

Nors miglos jai pražūtį ruošia,
Aptemdę jos veidą tamsa,
Bet žvaigždė mėlynė vis puošia
Ir spindi gražybė visa...

Nors vėjai nuo žvaigždės krūtinės
Ir plėšia drabužį garbės,
Bet miglos šviesos jos auksinės
Niekuomet sparnais neapkęs...

Neliūski, žvaigždėlė puikioji!
Širdis tavo visad mums švies...
Te miglos padangėj lakioja —
Tavęs jų tamsybė nelies...

kokią reikšmę turi visuomenės gyvenime žmonių švietimas. Teisybė, steigiamas šen ir ten pradedamųjų mokyklų, bet turiu pasakyti, kad tai viskas daroma šalta, be didelio noro, dažniausiai tam, kad mokslo amžiaus vaikai nesivalkiotų pakampėmis — ir tiek. Daugelyje vietų del mokytojų stokos negalima atidaryti mokyklų; bet ar šis mokytojų ar mokyklų stokos klausimas buvo kada nors keliamas komitetų susirinkimuose, — to pasakyti tikrai negaliu, nes tokių žinių mūsų laikraščiuose nerasi ir antra, iš pačių komitetininkų niekadose nesusigirdėjęs, kad apie tokius dalykus būtų kada nors susirinkimuose svarstoma. Del to mūsų liaudies švietimas ne taip jau gerai yra vedamas, kaip tai norėtume.

Kodel lig šiolei nebuvo rūpinamasi mūsų mokytojais, kurie žmonių švietime vaidina ne paskutinę rolę? Juk nuo pačių mokytojų susiorganizavimo pareina švietimo darbo nustatymas. Kalinti vien mokytojus aš nenorėčiau, nes mūsų globėjai taip stipriai yra paėmę į savo rankas mūsų visuomenės gyvenimo vadeles, kad žemesnysis luomas, gretų kurio galima statyti ir liaudies mokytojai, negali savarankiškai ka nors dirbti. Šiandien tie mūsų liaudies mokytojai yra tikri proletariai; gauna kas mėnuo apie 50—70 rublių algos, t. y. mažiau, kaip paprasti darbininkai, ir gyvena kai kurie pusbadžiu. Taip, iš Maskvos ir kitų vietų rašo, jog iš dabartinės algos negali gyventi ir priversti esą ieškoti dar pašalinio uždarbio, kad nuo bado atsigintų. Mokytojai gal ir patys pradėtų svarstyti savo sunkaus medžiaginio padėjimo, taip pat ir mokyklų, reikalus, bet tai sunku jiems padaryti, nes neturi savo laikraščio, kuriame galėtų apie visa tat rašyti. O dabar einančiuose laikraščiuose tas būtų nepatogu rašyti, kadangi šie laikraščiai ne mokyklų, mokytojų ir pedagogijos reikalamis gvildytojai, kad ir labiausiai norėtų ką pasakyti, patarti, negali. Ir tikrai keblus mokytojų padėjimas: norėtų pasvarstyti būsimosios mokyklos programą, jos tipą ir t. t., bet neturi kur tat visa daryti. Jeigu mes žinotume, kad mūsų pradedamosios mokyklos būtų tokios, kaip prieš karą, tai pusė bėdos būtų — galėtume sudėję rankas sėdėti dabar, o juk visi tikimės susilaukti šviesesnių dienų, taigi ir senojo tipo mokyklos jau nebetinkamos bus, reikės jos visos reorganizuoti. Ir tą reorganizacijos darbą turėtume jau dabar pradėti.

Pirmiausia reiktų, mano nuomone, patiemis mokytojams labiau sukrusti ir organizuotis. Dabar pažūrėti į mūsų mokytojus, tai tuojau metasi į akis jų atsitolinimas nuo kultūros gyvenimo. Sėdi vienas mūsų mokytojas ar mokytoja ir svajoja apie pasaulio grožybes. Toks gyvenimas čiulpia, nuodija ir erzina mokytojo sielą. Visa tat labai atsiliepia jo dvasiai, ir mokytojas laukia tik pirmos progos, kad galėtų mesti mokytojavimą, kuris jam ligi gyvo kaulo įkarto.

Jeigu prieš karą mokytojai gyveno vienas nuo kito užsidarę, tai dabar tuo labiau, nes daugelis išsisklaidė po didžiausios teritorijos užkampius. Si aplinkybės yra viena už kličių, kurios neduoda tarp visų mokytojų pratiesti taip pageidaujamo vienybės ryšio. Teisybė, Maskvos mokytojų sekcija jau senai galvojo apie tą mokytojų vienybės ryšį ir tam reikalui buvo net sumanęsi leisti mėnesinį mokytojų organą, laikraštį, kuris ir ristu mokytojų korporacijos narius vienan būrelin. Bet del lėšų stokos ir del to, kad to organo sumanytojai tebuvo dar jauni žmonės, kas mūsų seniesiems veikėjams pasirodė labai keista, — šiam kilniam sumanymui buvo lemta žūti. Paskui Voronežo mokytojai buvo pasiryžę išleisti vienadienį raštą, bet ir jį net nepasisekė, žinoma, jau del kitų priežasčių. Dabar vėl aš girdžiu, kad šitas mokytojų organo klausimas atsikėlė Petrapilį ir ilindo į kitų žmonių galvas. Tokiu būdu šis sumanymas keliauja iš vieno miesto į kitą ieškodamas gerų sau sąlygų. Aš vis delto nedrįsčiau pasakyti, kad jis ir čia bus

palankiai sutiktas. O gal, nieks negali žinoti, virst viskas kitaip, ir senai laukiamas mokytojų organas, kad ir vienadienis raštas, pagaliau pamatys mūsų dirvą. Ateitis tai visa parodys. O kol kas laukime kantriai.

Tokio organo pasirodymas daug galėtų svarbių švietimo dalykų aikštėn iškelti. Juk labai svarbu yra prieš grįžtant į Lietuvą nusistatyti sau tie liaudies švietimo planai, kuriais ateityje teks vadovauties. Dabar patogiausias yra laikas išdėstyti ir gvildyti visa tai, kokia turėtų būti mūsų pradedamoji mokykla, ko ir kaip joje turėtų būti mokoma, kokių ir kiek mums mokytojų reikia ir taip toliaus. Paskui dar svarbu mums būtų kame nors nupiešti dabarties mūsų mokyklos bendras vaizdas, kad busimai mūsų tautos istorijai suteikus taip brangios medžiagos.

Ir štai nenoromis kyla klausimas: ar darome mes tai, ką privalytume daryti? Ar kreipiame pagaliau reikiama dėmę į jaunosios kartos auklėjimą? Ar stengiamės apsaugoti jaunąsias sielas nuo pikto aplinkybių, į kurias jie pateko? Su dideliu širdies skausmu tenka konstatuoti, kad mūsų veikėjų sąžinėje tūno didelė nuodėmė.

Mūsų pradedamoji mokykla reikalauja reformų. Jaunoji mūsų kartą auga sunkiose sąlygose. Del to pirmutinę mūsų pareigą turi būti — pradėti tuojau energingą darbą del pradedamosios mokyklos reorganizacijos, jei norime, kad karo sunaikinta Lietuva galėtų greitai atsigausti ir atsisotiti greta kitų kultūringųjų tautų gyvenimo.

Kai kurie mūsų veikėjai, užuot eikvoję savo energiją tušties ginčiams, kurie virsta dažniausiai paprastais barniais, imtų daugiau dirbti mūsų liaudies švietimo labui, tada jie užsitarautų didelę žmonių padėką. Taip pat yra labai svarbu, kad mūsų įvairių įstaigų vedėjai neklidytų mokytojams svarstyti mokyklų ir, apskritai, švietimo reikalus ir kad nestotų jiems skersai kelią, nes tokia priemonė niekadose negali duoti gerų vaisių.

A. Kelmūtis.

Feljetonėlis.

Aišbė.

Iš atliekamo literato užrašų.

XXVIII.

Stovyla.

Šiaurės sostinėje stovyla: milžinas Arklys ir užsisėdęs jam ant sprando toks pat milžinas Vyras. Arklys drėbtinis, negražus pažūrėti, apkandžiotas ir pažebotas. Jisai stiprybės pilnas veržiasi iš vietos, bet vyro rankose pavadžiai plėšia jam narsus.

Ir štai staiga įtempti pavadžiai truko: arklys, pašokęs iš vietos, tėsė vyrą žemėn ir, iškėlęs augštai galvą, džiaugsmo žvengimu apreiškė pasauliui savo laisvę...

Pasipurtęs, išsiprunkštęs Arklys apuostė gulinti ant žemės vyrą ir pamatė aiškiai, koks sutvėrimas sėdėjo jam ant sprando.

10-III-17.

TELEGRAMA.

Maskva. Balandžio 8 d. šaukiamas liaudies mokytojų suvažiavimas. Statkevičius.

Korespondencijos.

CHARKOVAS.

Kovo 3 d. Charkovas viešai pripažino naująją vyriausybę. Pervarta buvo be aukų ir didelio sujudimo. Visa valdžia nūdien „miesto komiteto“ rankose, kurs susideda iš 7 darbininkų atstovų, 1 studento ir 8 miesto dūmos narių. Nuo pat pirmosios pervartos die-

nos viskas įėjo į savo vėžes, tik darbininkai būriais vaikščiojo gatvėmis ir reikė savo reikalavimus. Raudonosios vėliavos išdidžiai plevėsavo, skelbdamos savo karingus obalsius.

Kaip visur, taip ir Charkove yra Komitetas nukentėjusiems del karo šelpti. Bet įstabus čia jo veikimas, charakteringas tuo žvilgsniu, jog kelintas jau mėnuo tremtiniai nebeauga pašalpos ir nesirodo Komitete. Tuo tarpu Komitetas laiko kanceliariją ir sekretorių, kuriam samdo tris kambarius ir „nešiotę“ ir moka 225 rub. pinigais.

Kaikurie draugijos nariai, matydami tokį nenormalų stovį, mėgino reformuoti Komitetą, to labiau, jog maž nevisi Komiteto nariai atsisakė. Buvo sušauktas ir visuotinis susirinkimas (26-II.) Draugijos reikalams sutvarkyti, tinkamam Komitetui išrinkti, bet „šaltos sąžinės“ žmonės pasistengė išardyti susirinkimą, ir Komitetas vėl liko „nei esąs nei nesąs“.

Bet ar nekenčia del to tremtinių reikalai?

Ar nenukentės pagaliau tos pačios vaikų ir senelių prieglaudos, kuriomis nebus kam rūpintis, nes išdininkas ir vicepirmininkas, kurie jomis rūpinosi, pirm susirinkimo atsisakė?

Ar nepasijus tie mažučiai našlaičiai ir bėgėliai seneliai ant sniego? Kas už tai atsakys?

Sodietis.

VITEBSKAS.

Šeštadienį vasario II d. būrelis Vitebsko lietuvių sutaisė pirmą šiame mieste vakarą. Del trūkumo veiklių žmonių tebuvo galima suvaidinti tik tai Činarovo vienaveiksmė komedija „Bragusai pabučiavimas“. Nežiūrint kad komedija menkutė, artistai mėgėjai atliko savo roles pusėtinai, o E. Cepulytė Nastės rolėje ir B. Grigaliūnė Marės rolėje, savo gyvumu, rolių supratimu pasisakė gabios esančios artistės.

Antra vakaro dalis buvo koncertas. Dauguma nors ir gana dorai atlikty muzikos veikalu — „Melankolie“ N. pravniko, pagriežta kvarteto rojalei pritariant, „Reverie“ Goltermano, atlikta solo vilančele ir „Fantasie pasto role“ Singelce solo smuiku — nieko lietuviška nepriminė. Vien Grigaitienės Petrapilio konservatorijos klausytojos gražiai padainuotos kelios lietuviškos dainos („Kur bakužė samanauta“ ir kit.) ir su jausmu Grigaliūnės padeklamuotos eilės (Dagilėlio „Gegutė“ ir kit.) nors kiek darė šį vakaro skyrių lietuviškesnį.

Vakarui sutaisyti daug pasidarbavo kun. Pov. Sidlauskis, Spektaklį režisovo Kundrotas, o koncertinį vakaro skyrių sutvarkė A. Vokietaitis. — Vakaro pelnas pavestas Lietuvių Draugijai del karo nukentėjusiems šelpti.

A.

Ukrainiečių iškilmė.

Kovo 12 d. ukrainiečiai šventė naujosios valstybės tvarkos įvedimo šventę. Ta iškilmė buvo surišta su didžiojo ukrainiečių dainiaus liaudininko sukurtųjų paminėjimu. Gėdulo pamaldos buvo atlaikytos prie Kazanės soboro prieangyje. Didelėje plotmėje prieš soborą susirinko visi Petrapilio ukrainiečiai. Dalyvavo ir Petrapilio garnizono atstovų, ir buvusieji caro palydovai Kubanės kazokai, ir studentai, ir prekijai, ir d. k. Minioje plevėsavo didelės Ukrainos Zaporozės tiečės ir getmanų geltonai žydrios vėliavos.

Pasibaigus gėdulo pamaldoms, buvo mitingas. Kalbėtojai dėkojo rusų tautai ir armijai už duotų tautų apsisprendimo laisvę. Minia šaukė „valio“, o trys kariuomenės orkestrai grojo „marseljetę“.

Po mitingo daugelio tukstančių minia tvarkingai ėjo Nevos prospektu ir paskiau visu keliu į Tauridos rūmus. Priešakyje jojo buvusieji caro palydovai kazokai su ukrainų Siečės vėliava ir Zaporozės „bunčukais“. Minia dainavo liudnas ukrainiečių dainai.

Tauridos rūmų kieme minia sustojo eilėmis. Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybos atstovs sveikino minią ukrainiečių Tarybos vardu.

Mūsų teatras.

Vasario 26 dieną Jekaterinos teatre („Krivoje Zerkalo“) buvo lietuvių spektaklis. J. Vaičkaus trupa vaidino Gužučio dramą „Ponas ir muzikai.“ Nors tą dieną nevažinėjo tramvajai, vis delto žmonių susirinko apie 150.

Sulyginus tą spektaklį su buvusiu vas. 5 d., matyt, kad Vaičkus uoliai pasidarbavo, kad nebebutų defektų, kurių buvo „Genovaitė“ vaidinant. Pirmiausia metas į akis geras rolių suskirstymas tarp vaidintojų.

K. Gurskaitė Liudytės rolėje buvo tikra Lietuvos mergelė — skaisti, dora ir jautri. Ji, matyt, yra pratusi, artistė. Vienas jos trukumas — tai nevisai atitinkamas balsas. Jos senelė Baltraviėnė taip pat buvo natūrali sodietė senutė.

J. Slapšinskas, kaip „Genovaitė“, taip ir dabar Banionies rolėje, traukė prie savęs publikos akis. Jis moka išgilinti savo roles psichologijon ir aiškiai parodyti žmogaus sielą. Patartumėm Slapšinskui tragingose vietose neturėti ilgai paslėpus rankose veido, nes publika kaip tik tokiu laiku nori jį matyti.

V. Petronis vykusiai parodė gero senuko klebono tipą. Tik gaila, kad jis neišlaikė atmainyto savo balso intonacijos.

P. Mačinskas (Araburda) buvo tikriausiai baudžiavos laikų dvaro prievaizda, nepaisant to, kad kai kada galima buvo pastebėti perstambių gestų.

Kubertavičius (Stonis) ir Stanutis (Dudulis) puikiai suvaidino du priešingų tipų: Stonis per visą vaidinimą atrodė tikras flegmatikas, o Dudulis visą laiką savo gyva mimika juokino publiką. Iš Stanulio galima laukti gero komiko, jei jis pasistengs nuslopinti vaidindamas šaržo tendenciją.

Venclavskas (Jonas) ir Andriūnas (Tomka) savo mažutėse tarnų rolėse neliko nuo kitų vaidintojų. Kuomet Albertui netyčiomis nukrito nuo galvos kepurė ir Tomka netikėtai buvo iššauktas ant scenos pakelti ją, jis visai nenusiminė, bet puikiausiai atliko savo pono paliepimą. Tai neapramatoma pabrėžė Alberto „poniškumą“, o vaidintojų — artizmą.

Apie vaidinimą Vaičkų daug nerašau, nes Vaiškienė, kaip ir visuomet, buvo poetiška lyringa, o Vaičkus vien tik savo artistingu gestu bei puikiai išturtu žodžiu moka pavergti visą salę.

Dekoracijos kaikuriuose vietose turėjo trukumų. Duokim, akininkų pirkia buvo nevisai kaip reikiant. Taip pat, beveik šventa klebono išvaizda suharmonizovo su jo kambario dekoracija: ne tik kryžiaus, bet ir nė vieno švento paveikslu nebuvo matyti jo kambaryje.

Per visą vaidinimą buvo malonu sėdėti salėje, nes jautei žmogus, kad Vaičkaus trupa taiso spektaklį ne vien tik tam, kad būtų „lietuvių vakaras“, bet kad tikra dailės prasme būtų „vakaras“.

P. V.

Žinios.

PETRAPILYJE.

Mirties bausmė. Teisybės ministerija įteikė karo teismo valdybai įstatymo sumanytą panaikinti mirties bausmę. Buvo įteiktu du sumanymai: vienas prof. Čubinskio sumanymas, kuriuo mirties bausmė siūloma visai be jokių išimčių panaikinti, antras teisybės ministerijos valdininkų sustatytas, kuriuo buvo siūloma mirties bausmė palikti karo metu šnipams ir išdavėjams. Kovo 13 d. karo teismo valdyboje buvo tam tikras pasitarimas, kurs sutiko su teisybės

ministerijos pasiūlymu ir vienu balsu nutarė, kad mirties bausmė reikia panaikinti visai, be jokių išimčių.

Unijotų arkivyskupas Šeptyckis. Kovo 18 d. atvažiavo Petrapilį unijotų arkivyskupas gr. Šeptyckis, kuris 1914 m. suimtas, paėmus rusams Lvovą, ir atgabentas Rusijon. Dabar teisybės ministerio Kerenskio įsakymu jį paleido. Šeptyckio patiktų suėjo vagzalan apie 150 žm. Buvo čia kataliku kunigų su vyskupu sufraganu Ciepliku, lenkų organizacijų atstovų, ukrainiečių deputacija, lietuvių, gudų ir unijotų rusų atstovų. Buvo pasakyta kelios kalbos. Arkivyskupas į kiekvieną atskak skyrė. Petrapilyje arkivyskupas išbūsiąs 2-3 savaites.

Netrukus kariuomenės ministerija paskelbs įsakymą grįžti išbėgusiems iš pulkų ir komandų kareiviams grįžti atgal į savo dalis. Įsakymas nustatys ir laiką, ligi kurio turės grįžti. Kas negrįš, bus baudžiamas.

Kariuomenės ministeris Gučkovas įsakė nekludyti stoti į karo mokyklas žydams, baptistams ir įvairiems sektantams.

Teisybės ministerija jau išdirbo įstatymą visų tautų ir tikybų lygybės.

Č. Sasnauskio koncertas. Ginekologijos instituto koncertinėje salėje kovo 19 d. buvo a. a. Čels. Sasnauskio bažnyčios kompozicijų koncertas.

Mišras choras, prof. J. Vitolio vedamas ir F. Gribeno vargonais (vargonų partijose) padedamas, sugiedojo *Requiem*, dideles gedulingas mišias, ir *Salve Regina*. Paskui vienu moterų choras pagiedojo *Aspirationes ad S. S. Redemptorem*, šv. Igno malda. Be to, prof. kun. B. Česnys perskaitė trumpą apžvalgą mirusiojo kompozitoriaus darbų bažnyčios muzikos srityje. Tokia tat buvo 1-oji koncerto dalis — vakarinė.

Antroji dalis — vargonų. Čia F. Gribenas sugriežė vargonais: tigrą temai *Kyrie missae de Angelis*, *Largo*, postludium temai „Garbė ir šlovė“ ir *dvilypę fugą* su choralo partijomis.

IVAIRIOS.

Gudų suvažiavimas. Gudų tautos komitetas šaukia kovo 25 b. Minske gudų veikėjų suvažiavimą. Suvažiavimas tęsis kelias dienas.

Stolipino paminklas. Kieve pastatytasis buvusiam ministerių pirmininkui Stolipinui paminklas šiomis dienomis nukeltas.

Turkestan generolas gubernatorius Kuropatkinas pranešė laikinajai vyriausybei, kad įsakęs įsteigti visose Turkestan miestose dūmas po 12-15 žm.

SVETUR.

Girdėti, kad Brazilija, nebegalėdama ilgiau kėsti dėl nežmoniško vandens karo, rangi esanti net sutraukti su Vokija diplomatijos santykius ir pradėti karą.

KARAS.

Rusų šone. Nieko nauja neatsitiko. Tik ties Aluksta ir Pastoviais vokiečiai buvo užpuolę rusus, bet, rusams pasipriešinus, vėl atsitraukė. Visur kitur tik žvalgų susirėmimai.

Rumunų šone. Vokiečių monitoriai mėgino prisitaikinti prie Galaco, rusų artilerija juos nuvijo.

Kaukazo šone. Žvalgų susirėmimai. Ore. Rusų aeroplanas numetė bombų ant Vilniaus stoties. Į pietus nuo Podgaicų rusų lakunai pamušė Vokiečių oralaivį ir paėmė du imtiniu aficerių.

Vakarų šone. Į šiaurės rytus nuo Suasono prancūzai truputėlį pasislinko

priekin, tarp Vrenjo ir Marživalio. Anglai atėmė iš vokiečių tris kaimus.

Aukos.

„Globai“

„Vilijos“ fabriko bendrovė 25 rub. ir jos darbininkai bei tarnautojai: I. Ambrasas — 1 r., A. Stašys — 50 k., L. Bekeris — 1 r., St. Aleksionas — 1 r., I. Maladauskis — 1 r., B. Klimovič — 2 r., I. Skrinis — 1 r., G. Maceržinskis — 1 r., J. Tumas — 1 r., A. Graurodkas — 2 r., I. Milinkevičius — 1 r., K. Šimanas — 2 r., Vl. Peškaitis — 1 r., P. Klimovič — 2 r., V. Olechnovič — 1 r., J. Zdanovič — 2 r., Jurnenas — 2 r., Krupštaitis — 1 r., Rauš — 1 r., I. Valaitis — 1 r., Druve — 2 r., Gerin — 50 k., Zalge — 2 r., M. Vitkauskis — 1 r., I. Obelenis — 1 r., Bibert — 1 r., I. Neviadomskis — 1 r., Čachej — 2 r., Vagner — 1 r., E. Malcanas — 3 r., A. Sulcas — 3 r., F. Davalis — 1 r., J. Grybinas — 1 r., I. Budreika — 1 r. 50 k., Štrausas — 1 r., J. Jesaitis — 7 rub.

Iš viso 80 rub.

Be „vilininkų“ dar paaukojo: Gevzner — 2 r., Morkus — 3 r., Buch — 3 r., Braz — 1 r., P. Matulionis — 1 r., J. Skripkus — 2 r. Viso labo aukų — 92 r. Nario mokesnį užsimokėjo: Petras Janulaitis — 3 r., Aleksandras Valaitis — 3 r., Juozas Kazlauskis — 3 r., Antanas Graurokas — 3 r., Jonas Milius — 3 r., Juozas Jesaitis — 3 r., Petras Rimša — 3 r., Juozas Skripkus — 3 r., Povilas Matulionis — 3 r., Jonas Moigis — 3 r., Andrius Vosylius — 3 r. ir Antanas Stigintas — 3 r. Iš viso nario mokesnių 36 rub.

Viso labo iš Smolensko per A. Sgintą gauta 128 rub.

Pranešimai.

I.

Kovo 25 d. lygiai 5 val. vakaro, Komercijos kursų salėje (Nevos pr. 56, b. 11) šaukiamas visuotinas Lietuvių Draugijos augštųjų Petrapilio mokyklų moksleiviams šelpti susirinkimas.

Būs pakeltas Draugijos likvidavimo klausimas.

Valdyba.

II.

Draugai aušrininkai!

Kviečiame draugus atsilankyti balandžio 5 d. Velykų atostogomis aušrininkų konferencijon Voronežo mieste. Yra daug vietų, kur mes nežinome, kad gyvuoja, todėl prašome atsiliepti, o panorėjus išsiųsime bendrais ruožais išdirbtą konferencijos programą.

Reikale kreipkitės šiuo adresu: Воронеж, Никитинская ул., № 27, Общезжитие.

Just. Baltrušaitis.

III.

Kazanė. Velykoms taisomas savybės vakarėlis. P-nui J. Vilkutaičiui režisuojant, vaidins „Ant bedugnės krašto.“ Vakarėlis taisomas Komiteto bute.

L. K.

IV.

Lietuviams reformatams pamaldos su komunija.

- 1) Petrapilyje kovo 26 d. 2 val. reformatų bažnyčioje (Morskaja 60).
- 2) Prečistojė kovo 29 d.
- 3) Jaroslavlėje kovo 30 d. liuteronų bažnyčioje.
- 4) Ribinske kovo 31 d. liuteronų bažnyčioje.
- 5) Tverėje balandžio 1 d. liuteronų bažnyčioje.
- 6) Maskvoje balandžio 3 d. reformatų bažnyčioje.

Pastaba: Pamaldoms valandą paskiria vietinis kunigas. Užtat, kur valandą šiame pranešime ne-

Siasio Jackevičiaus sandėlyje

MASKVOJE (tel. 5-82-26) gaunama: atvirukų su gaidomis:

- 1) Viksnelio: „Jis tvorą tvėrė“ Šimkaus „Saulėle nusileido.“
- 3) Šimkaus „Tekėjo saulėle“; šiaip atvir. su paveiksl.: 4) Mai-ronies, 5) kun. Prapuolenio, 6) Kęstučio, 7) Birutės. Visos atvir. po 10 kap. Tiek tik serijų liko, kitos jau parduotos. Be to, yra Velykinių tautinių atvirukų po 12 kap. ir spalvotų po 10 kap.; taip pat Kauno reginių po 7 kap.; knygų:

Kun. Piliakausio *Kateizmas* 18 kap., J. Gabrio „Lietuvių kalbos vadovėlis“ po 50 kap., 10) Daugirdo „Girkalnių Užgavėnės“ 30 kap., 11) Vitkauskio „Genavaitė“ 40 kap., 12) Pr. Vaitaičio eilės 1 r. 10 k.

Sventųjų paveikslėlių: Pirmos Komunijos ir šiaip visokių patranų serijų. Visokių maldų knygų, rašančių, kryželių, medalikėlių, škaplicrinių ir t. t. Reikalaukite kainininkų, siunčiu veltui. Adresas: Контора и складъ С. И. ЯЦКЕВИЧА, Москва, Срѣтенка 26. Telegram. adresas: Москва — Тислассъ.

184-2

Prek. ženklas
Prek. ir Pram.
Dep. patvirtintas
visok. pavid.

INKARINIS PEN-EKSPELERIS

SU INKARU.

„R. I. Veiso ir K° pirmiau F. Ad. Richterio ir K°“ Prek. Nam. Geriausias priemonis nuo REUMATIZMO, LAUŽYMO, SUŠALIMO ir INFLUENCIJOS.

Parduodama visose gerosiose aptiekose ir aptiekos krautuvėse. SAUGOKITE IMITACIJĄ! Perkant prašom įsidėti mūsų APTAISUS ir FIRMA.

Kainų sąrašus ir knygeles siunčiame veltui. „R. I. VEISO ir K° pirmiau F. AD. RICHTERIO ir K°“ Prek. Nam. PETRAPILIS, Mikalojaus g. № 4.

pažymėta, reikia kreiptis prie vietinio kunigo.

Kun. P. Jokubėnas.

Redaktorius L. Noreika.
Leidėjas Martynas Včas.

Kar. JUOZ. NAVICKIS, Birbliškių kaimo, Šimkaičių valsč., Raseinių aps., ieškau gim. ir pažįstamų.
Мѣйств. армія, 25-ой Воен. транспорть, 6-ой обозн. бат. лос. Нов. цкому.
Amerikos laikraščių prašau atsispauzdinti.
185-1

ADOLFAS LEPSIS gyvena Voroneže, ieško gim. ir pažįstamų.
Гор. Воронежъ, Романовская ул. д. Замляникова № 2.
117-1

JUOZAS RAGAUCKAS, Trakų apskr., Jezno Valsčiaus, ieško žmonos ir 3 vaikų, gim. ir pažįstamų.
Дѣйств. армія, 5 жел. дор. 6-нъ, 2 рота, 3 взводъ.
111-1

Kar. PRANAS KYBARTAS, Stanaičių kaimo, Suv. gub., Gelgaudiškio par., ieško gim. ir paž.
Дѣйств. армія, 35 Мортирный артил. дивизионъ, 1-я батарея, Ф. Кибарту.
130-1

Kar. ANTANAS CEKAVIČIUS Kauno g. Šiaulių aps., Lygumų par., Kabališkių k., paskutinį laiką gyvenau Karvazose Meškuičių par. Prašau atsiliepti ieško giminių ir pažįstamų.
Дѣйств. армія, 42 артил. бригада, 6 батарея. А. Цековичу.
129-1

JUOZAPAS LIETUVAITIS Suv. guber., Girniupių kaimo, ieškau gim. ir pažįstamų gyven. Rusijoje ir Amerikoje, ir Vincento Beržininko.
Гор. Тула, Госпитальная ул. № 41.
161-1

VINCENTAS GRIŠKEVIČIUS Vilniaus gub., Trakų aps., Bukauciškių kaimo, ieško savo žmonos Onos, vaikų ir pažįstamų.
Витебской губ. Ст. Бычиха, дер. Быки. В. Гришкевичу.
177-2

BRANISLOVA DOMEIKIENĖ Kauno g. Kražių miest., ieško tėvų, brolių ir seserų.
Гор. Екатеринодар, Лабалаторія табаководства.
199-3

PRANYS RŪBIKAS ieško brolio Juozo, kareivio. Adresas: Дѣйств. армія, Полевая аптека № 4. Руби-кас. Гор. Смоленскъ.
-4

JURGIS LAŠINIS ir ANTANAS MATUSEVIČIUS, kareivis, Pašvitinio parap., ieškau gim. ir pažįstamų, prašau atsiliepti.
Гор. Тюмень, Тобольской губери. Гостин. „Россия“.
181-3

STANISLOVAS LUSAS Vilniaus gub., Trakų aps., Valkininkų valsč., Urkonų kaimo, ieško tėvo ir motinos ir jos sesers Elenos, brolių Motiejaus, Juozo ir Antano, giminių ir paž.
Гор. Павловскъ, Петрогр. губ., почт. тел. графная контора. С. Лусасъ.
182-2

ZOSĖ MEKAITĖ (MEKYČIA) Radvil-škie valsč., Aukštakų sod., ieško gim. ir pažįstamų.
Москва, Ново-Тихвинская ул., д. № 4, кв. 10. Мякасъ.
154-3

Motiejus Andrušis Suv. gub., Mar. aps., Pilviškių val., Antanavo kaimo, ieško Vincio Papičkio iš Baraginės kaimo su visa šeima, J. Adomavičius, J. Česnos, kar. J. Piloplio, giminių ir pažįstamų. Гор. Екатеринославъ, 1-ая Чечелева Литовский Комитетъ.
154-3

Ieškomas mirusiojo kar. gyd. Juozapo Dailid-nies brolis iš Kauno gub., Panevėžio aps. Yra svarbių reikalų. Žinančių jo adresą prašo pranešti šiuo adresu: Юрьевъ, Лифл. губ. Песочная 2, кв. 3. Студ. Я. Пошко.
141-2

DANTŲ GYDYTOJA

Lietuvė Jadvyga Banašauskienė, Plombuoja dantis be sopes, traukia, pamaino dirbtiniais ir šiaip gerai gydo.

Kainos kuopigiausios. Ligonis priimami-(mos) kas dieną nuo 12-8 val. vakaro. Лермонтовскій пр. д. 28 кв. 8.
150-18

„L. Balso“ Redakcijai trūksta

šių „Lietuvių Balso“ numerių: 1915 metų № 3 ir 19. 1916 metų № 18, 23, 24, 41, 44, 73, 75, 77 ir 79. „Liet. Balso“ igaliotinių, komisijonierių ir apskritai visų, pas kuriuos tų numerių yra užsilikę, prašom mums atsiųsti. „Liet. Balso“ Redakcija.

Daugelis „Liet. Balso“ igaliotinių ir komisijonierių klausia, kas daryti su atliekamais neparduotais numeriais. Visiems pranešame ir prašome neparduotus „Liet. Balso“ numerius gražinti mums atgal.

„Liet. Balso“ Administracija.